A

PP lwn. SHARIFFA SABRINA SYED AKIL

MAHKAMAH TINGGI MALAYA, TEMERLOH
ROSLAN MAT NOR H
[RAYUAN JENAYAH NO: CB-42(Ors)-1-07-2022,
CB-42(Ors)-2-07-2022 & CB-42(Ors)-3-07-2022]
6 SEPTEMBER 2023

B

Abstrak *– Tanggungjawab untuk memastikan perbicaraan adil adalah tugas suci yang perlu dilaksanakan oleh semua pihak yang terlibat dalam perbicaraan di mahkamah. Oleh itu, segala tindakan yang boleh menghalang daripada sebarang tindakan yang boleh mencemarkan suatu perbicaraan yang adil perlu dilakukan termasuklah tindakan untuk mengemukakan permohonan perintah larangan bersuara (gag order). Pada masa yang sama, ini tidak boleh menafikan hak pihak-pihak untuk memberi pandangan terhadap tindakan di mahkamah selagi itu tidak melanggar atau menyentuh perbicaraan itu sendiri. Mahkamah perlu mengimbangkan antara hak masyarakat untuk memberi pandangan kepada sistem kehakiman dengan perlindungan kepada perbicaraan yang adil. Penelitian harus dibuat atas ekshibit-ekshibit, afidavit-afidavit dan autoriti-autoriti yang berkaitan untuk memastikan pernyataan-pernyataan tidak akan menjejaskan perbicaraan adil satu-satu kes.*

C

D

E

PROSEDUR JENAYAH: *Perbicaraan – Perintah larangan bersuara (gag order) – Rayuan terhadap keputusan Mahkamah Sesyen menolak notis usul pihak pendakwaan untuk responden dilarang membuat kenyataan pada pihak ketiga dalam prosiding sedang didengar – Sama ada perintah muktamad – Sama ada catatan oleh responden di Facebook bercanggah dengan prinsip sub judice – Sama ada komen-komen mempunyai kesan mempengaruhi keputusan bakal diputuskan mahkamah – Sama ada boleh menjejaskan proses perbicaraan adil kes*

F

G

Ini adalah rayuan terhadap keputusan Hakim Mahkamah Sesyen ('HMS') menolak notis usul oleh pihak pendakwaan untuk responden dilarang membuat kenyataan kepada pihak ketiga termasuklah di media akhbar, media atas talian dan media sosial dalam prosiding yang sedang didengar oleh Mahkamah Sesyen. Alasan permohonan pendakwaan ialah pihak pendakwaan percaya notis usul ini perlu dibenarkan untuk memastikan perbicaraan dapat berjalan dengan lancar dan responden tidak membuat sebarang kenyataan yang boleh mengganggu merit kes serta mengundang pihak-pihak yang tidak berkaitan membuat sebarang spekulasi dan tuduhan jahat pada Pejabat Pendakwaan Negeri mahupun Mahkamah Sesyen yang mendengar kes ini. Dalam kes ini, responden dituduh di Mahkamah Sesyen

H

I

atas pertuduhan bawah s. 425(1)(a) Kanun Tanah Negara ('KTN') kerana melakukan kesalahan tanpa kebenaran yang sah menduduki tanah Kerajaan. Didapati bahawa notis usul ini difailkan sebelum perbicaraan dimulakan. Ini dibuat pada peringkat awal pendengaran kes ini. Isu awalan yang timbul adalah (i) adakah perintah yang diberikan oleh HMS tersebut boleh dirayu; dan (ii) adakah perintah tersebut perintah muktamad seperti yang dinyatakan bawah s. 3 Akta Mahkamah Kehakiman 1964. Perayu juga dalam permohonannya di Mahkamah Sesyen menyatakan bahawa catatan Facebook oleh responden adalah suatu yang berniat jahat dan harus dihalang daripada diteruskan malahan bercanggah dengan prinsip *sub judice*. Responden pula menghujahkan bahawa tiada sebarang rujukan yang dibuat oleh responden terhadap saman yang sedang dibicarakan dalam laman sosial Facebook miliknya dan itu juga sejajar dengan hak responden bawah Perlembagaan Persekutuan untuk mengeluarkan pandangan dan pihak pendakwaan gagal menunjukkan pernyataan dalam Facebook tersebut memprejudiskan prosiding. Hakim Mahkamah Sesyen menolak permohonan dan berpendapat bahawa ketiadaan perintah awal larangan bersuara (gag order) tidak akan menyebabkan penafian hak untuk perbicaraan yang adil. Oleh itu, rayuan ini.

Diputuskan (menolak rayuan):

(1) Ini adalah permohonan yang asing dan bukannya suatu permohonan interlokutari dan ini tidak memutuskan secara muktamad hak pihak pemohon iaitu Pendakwa Raya dalam kes ini. Oleh itu, berdasarkan kes *Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP* tersebut, itu memenuhi kriteria untuk menyatakan bahawa perintah gag order tersebut bukannya satu yang muktamad sehingga menyebabkan rayuan boleh dikemukakan di mahkamah ini. Namun demikian, mahkamah juga perlu mengambil perhatian bahawa bagi permohonan seperti dalam kes ini iaitu untuk menghalang perintah menyekat kebebasan bercakap atau menerbit (gag order) telah dikemukakan rayuan ke peringkat Mahkamah Persekutuan. Penelitian pada kes *Dato Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* di Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Persekutuan menunjukkan bahawa isu berkenaan sama ada perintah Mahkamah Tinggi itu boleh dirayu atau terhalang bawah ss. 3 dan 50(1) Akta Mahkamah Kehakiman 1964 tidak dibincangkan dan ditimbulkan. Oleh itu, mahkamah ini terikat dengan keputusan Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Persekutuan yang mendengar rayuan daripada perintah gag order tersebut berdasarkan prinsip duluan kehakiman. Selain daripada itu, perayu dan responden juga tidak menghujahkan berkenaan isu ini dalam hujahan bertulis serta tidak mengutarakannya semasa hujahan secara lisan di mahkamah ini. Oleh itu, mahkamah ini berpendapat rayuan ini boleh didengar oleh mahkamah ini berdasarkan pada prinsip duluan mahkamah seperti yang diputuskan oleh Mahkamah Persekutuan dan Mahkamah Rayuan. (perenggan 14-16)

(2) Penelitian kepada s. 99A Akta Mahkamah Rendah 1948 dan Butiran 26 Jadual Ketiga mencadangkan bahawa mahkamah rendah mempunyai kuasa untuk memutuskan kes penghinaan mahkamah. Ini sejajar dengan kuasa untuk mengambil tindakan terhadap perbuatan menghina mahkamah yang terdapat bawah s. 13 atau per. 126 Perlembagaan Persekutuan yang diperuntukkan pada mahkamah atasan. Oleh itu, bidang kuasa untuk mahkamah rendah mendengar permohonan untuk satu perintah gag order adalah bersandarkan pada kuasa mahkamah rendah untuk berurusan dengan kes yang melibatkan penghinaan mahkamah. Tujuan gag order diberikan dalam suatu kes ialah untuk memastikan tiada sebarang pernyataan yang dibuat oleh mana-mana pihak mengenai prosiding di hadapan mahkamah yang akan menjejaskan proses perbicaraan adil kepada mana-mana pihak. Di samping itu juga, untuk mengelakkan mahkamah yang membicarakan sesuatu kes terpengaruh dengan komen-komen yang dibuat di luar mahkamah ketika perbicaraan sedang dijalankan yang dikenali sebagai *sub judice*. Ini merujuk pada satu keadaan di mana sesuatu kes itu masih berada dalam perbicaraan dan sedang dipertimbangkan oleh hakim atau mahkamah. Hakim Mahkamah Sesyen sebagai seorang yang dilatih secara ikhtisas sudah pasti tidak terpengaruh dengan komen-komen tersebut namun apa yang lebih penting ialah dapat membolehkan perjalanan perbicaraan yang adil dapat dilaksanakan dan dilihat dilaksanakan. (perenggan 30 & 31)

(3) Tanggungjawab untuk memastikan perbicaraan adil adalah tugas suci yang perlu dilaksanakan oleh semua pihak yang terlibat dalam perbicaraan di mahkamah. Oleh itu, segala tindakan yang boleh menghalang daripada sebarang tindakan yang boleh mencemarkan suatu perbicaraan yang adil perlu dilakukan termasuklah tindakan untuk mengemukakan permohonan gag order. Begitu juga tindakan-tindakan lain seperti prosiding penghinaan mahkamah dan tindakan-tindakan jenayah lain yang difikirkan sesuai untuk menjamin perjalanan perbicaraan yang adil. Pada masa yang sama, semasa mempertimbangkan permohonan untuk gag order atau pertimbangan berkenaan dengan penghinaan mahkamah, tidak boleh menafikan hak pihak-pihak untuk memberikan pandangan pada tindakan di mahkamah selagi itu tidak melanggar atau menyentuh perbicaraan itu sendiri seperti mengemukakan komen terhadap keterangan-keterangan yang dikemukakan atau dapatan-dapatan yang dibuat oleh mahkamah. Ini juga tidak sewajarnya menyentuh keterangan saksi-saksi yang boleh menyebabkan komen yang sedemikian menyebabkan saksi tidak memberikan keterangan yang sewajarnya atau takut untuk hadir untuk memberi keterangan. Mahkamah perlu mengimbangkan antara hak masyarakat untuk memberi pandangan terhadap sistem kehakiman dengan perlindungan pada perbicaraan yang adil. Ini adalah mengelakkan daripada sebarang tindakan yang telah dikemukakan di mahkamah akan menjadi

perbincangan awam di kalangan masyarakat sehingga menyebabkan itu mempengaruhi perjalanan perbicaraan yang adil. Ini perlu dielakkan. (perenggan 44-46)

(4) Berdasarkan afidavit-afidavit, tiada sebarang petanda yang menunjukkan bahawa komen-komen responden mempunyai apa-apa kesan dalam mempengaruhi keputusan yang bakal diputuskan oleh mahkamah kelak. Dalam kes ini, tiada sebarang rujukan pada saksi-saksi yang akan dipanggil oleh perayu atau responden dinyatakan dalam kes ini yang boleh menjejaskan keterangan saksi-saksi tersebut. Tiada sebarang dokumen-dokumen khusus dirujuk yang boleh dikemukakan sebagai ekshibit dalam perbicaraan tersebut sehingga menyentuh kesahihan dokumen-dokumen tersebut yang boleh menjejaskan perbicaraan kelak. Hakim Mahkamah Sesyen telah meneliti ekshibit-ekshibit yang dikemukakan, afidavit-afidavit yang dideposkan dan merujuk pada autoriti-autoriti yang berkaitan apabila memutuskan pernyataan tersebut yang dikatakan dikeluarkan oleh responden tidak dapat menjejaskan perbicaraan adil dalam kes ini. Oleh itu, tiada alasan yang mewajarkan mahkamah ini mengganggu dapatan yang dibuat oleh HMS berkenaan dengan permohonan ini. (perenggan 47-50)

Kes-kes yang dirujuk:

A-G v. Times Newspapers Ltd [1974] AC 273 ***(dirujuk)***
Ambard v. A-G for Trinidad And Tobago [1936] AC 322 ***(dirujuk)***
Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP [2010] 4 CLJ 265 FC ***(dirujuk)***
Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP [2010] 9 CLJ 625 FC ***(dirujuk)***
Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP [2019] 1 LNS 1837 CA **(dirujuk)**
Dato' Sri Mohd Najib Hj Abd Razak v. PP [2019] 4 CLJ 723 CA ***(dirujuk)***
Dato' Sri Mohd Najib Hj Abd Razak v. PP [2019] 4 CLJ 799 HC ***(dirujuk)***
Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP [2019] 4 CLJ 705 FC ***(dirujuk)***
Karpal Singh Ram Singh v. PP [2012] 5 CLJ 537 FC ***(dirujuk)***
Lim Kit Siang v. Dato Seri Dr Mahathir Mohamad [1987] 1 CLJ 40; [1987] CLJ (Rep) 168 SC ***(dirujuk)***
Peguam Negara Malaysia v. Mohd Kassim Abd Hamid [2022] 6 CLJ 41 CA ***(dirujuk)***
PP v. Arumugam Dorasamy [2022] 1 CLJ 297 HC ***(dirujuk)***
Saad Abas & Anor v. PP [1998] 4 CLJ 575 CA ***(dirujuk)***
Trustees of Leong San Tong Khoo Kongsi (Penang) Registered & Ors v. SM Idris & Anor [1990] 1 CLJ 723; [1990] 1 CLJ (Rep) 293 SC ***(dirujuk)***

Perundangan yang dirujuk:

Child Act 2001, s. 15
Courts of Judicature Act 1964, ss. 3, 13, 50(1)
Criminal Procedure Code, ss. 51A(1)(b), (c), 112
Federal Constitution, arts. 10, 126, 145(3)
Judicial Proceedings (Regulation of Reports) Act 1962, s. 3
National Land Code, s. 425(1)(a), Third Schedule, Item 26
Subordinate Courts Act 1948, s. 99A

A **Sumber-sumber yang dirujuk:**
Opening of the Legal Year 2023: *Speech by the Right Honourable the Chief Justice of Malaysia* [2023] 1 MLJ i
Shukriah Mohd Sheriff, *Sub Judice and Gag Order: The Recent Development in Malaysia IIUM Law Journal,* vol 30(2) 2022, ms 3

B *Bagi pihak perayu - Ain-Nur 'Amiyerra Awod Abdullah & Lee Wai Yi; TPR*
Bagi pihak responden - Mohd Harris; T/n The Law of Mohd Harris Raub

[Nota Pengarang: Rayuan dari Mahkamah Sesyen, Raub; Kes Jenayah No: CC-63-3-01-2022, CC-63-4-01-2022 & CC-63-5-01-2022.]

Dilaporkan oleh Suhainah Wahiduddin

C

PENGHAKIMAN

Roslan Mat Nor H:

[1] Ini adalah rayuan terhadap keputusan Hakim Mahkamah Sesyen yang
D telah menolak notis usul oleh pihak pendakwaan untuk responden dilarang untuk membuat kenyataan kepada pihak ketiga termasuklah di media akhbar, media atas talian dan media sosial dalam prosiding yang sedang didengar oleh Mahkamah Sesyen.

[2] Alasan kepada permohonan pendakwaan ialah pihak pendakwaan
E percaya notis usul ini perlu dibenarkan untuk memastikan perbicaraan dapat berjalan dengan lancar dan responden tidak membuat sebarang kenyataan yang boleh mengganggu merit kes serta mengundang pihak-pihak yang tidak berkaitan untuk membuat sebarang spekulasi dan tuduhan jahat kepada Pejabat Pendakwaan Negeri mahupun kepada Mahkamah Sesyen yang
F mendengar kes ini. Permohonan ini disokong oleh afidavit pegawai pendakwa yang diikrarkan pada 7 April 2022.

[3] Dalam kes ini, responden telah dituduh di Mahkamah Sesyen atas pertuduhan seperti berikut di bawah s. 425(1)(a) Kanun Tanah Negara (KTN) seperti berikut:

G

(i) Pertuduhan Bagi Kes CB-42(Ors)-1-07/2022

Bahawa kamu pada 11 Jun 2021 jam lebih kurang 1400 telah melakukan kesalahan tanpa kebenaran yang sah menduduki tanah kerajaan di Lot 26148, GM4135 Mukim Bentong iaitu kawasan Tanah Aina Fareena Caffe & Restaurant, Daerah Bentong, Pahang Darul Makmur.

H

Oleh yang demikian kamu telah melakukan suatu kesalahan di bawah Seksyen 425(1)(a) Kanun Tanah Negara 1965 iaitu menduduki, atau membina apa-apa bangunan di atas, mana-mana tanah Kerajaan, tanah rizab atau tanah perlombongan.

I

(ii) Pertuduhan bagi Kes CB-42(Ors)-2-07/2022

Bahawa kamu pada 10 Jun 2021 jam lebih kurang 1400 telah melakukan kesalahan tanpa kebenaran yang sah menduduki tanah kerajaan di Lot 1053, PM0053 Mukim Ulu Dong iaitu kawasan Tanah Aina Fahad Glamping Resort, Daerah Raub, Pahang Darul Makmur.

Oleh yang demikian kamu telah melakukan suatu kesalahan di bawah Seksyen 425(1)(a) Kanun Tanah Negara 1965 iaitu menduduki, atau membina apa-apa bangunan di atas, mana-mana tanah Kerajaan, tanah rizab atau tanah perlombongan.

(iii) Pertuduhan bagi Kes CB-42(Ors)-3-07/2022

Bahawa kamu pada 10 Jun 2021 jam lebih kurang 1400 telah melakukan kesalahan tanpa kebenaran yang sah menduduki tanah kerajaan di Lot 10061, GM1572 Mukim Tras iaitu kawasan yang ketika ini didiami oleh Tanah Aina Farrah Soraya Exclusive Eco Resort, Daerah Raub, Pahang Darul Makmur.

Oleh yang demikian kamu telah melakukan suatu kesalahan di bawah Seksyen 425(1)(a) Kanun Tanah Negara 1965 iaitu menduduki, atau membina apa-apa bangunan di atas, mana-mana tanah Kerajaan, tanah rizab atau tanah perlombongan.

[4] Penelitian kepada nota keterangan yang terdapat di rekod rayuan jilid 2 mendapati bahawa responden telah dituduh pertama kalinya pada 15 Mac 2022. Responden telah membuat pengakuan tidak bersalah dan dibenarkan jaminan sebanyak RM3,000 dengan seorang penjamin bagi setiap pertuduhan. Pada 25 April 2022, catatan pada nota keterangan menunjukkan bahawa notis usul di KM 11 telah diterima oleh responden. Pada 8 Julai 2022 notis usul tersebut telah didengar dan Mahkamah Sesyen telah menolak notis usul tersebut.

Isu Awalan

[5] Dalam kes ini, adalah didapati bahawa notis usul ini difailkan sebelum perbicaraan dimulakan. Ia adalah dibuat pada peringkat awal pendengaran kes ini. Persoalan dalam kes ini ialah adakah perintah yang diberikan oleh Hakim Mahkamah Sesyen tersebut adalah boleh dirayu. Adakah perintah tersebut adalah perintah muktamad seperti yang dinyatakan di bawah s. 3 Akta Mahkamah Kehakiman 1964 seperti berikut:

"decision" means judgment, sentence or order, but does not include any ruling made in the course of a trial or hearing of any cause or matter which does not finally dispose of the rights of the parties.

[6] Mahkamah juga meneliti keputusan Mahkamah Rayuan dalam kes *Saad Abas & Anor v. PP* [1998] 4 CLJ 575 apabila isu berkenaan sama ada keputusan memanggil pembelaan bagi kes jenayah adalah merupakan suatu keputusan dalam konteks s. 3 Akta Mahkamah Kehakiman 1964 yang menyatakan seperti berikut:

A The other point is that the present s. 50(2) employs the word "decision" while s. 50(3A)(i) employs the word "order". We do not think that they merit any lengthy discussion in view of the context in which they are being used. However to refresh our memory, we take the liberty to refer to *Wharton's Law Lexicon* (14th Ed.) at p. 305 for the meaning of the word "decision" and it gives us the meaning simply as "a judgment". For the B word "judgment" at p. 545 it means judicial determination: decision of a court." It also gives some background history as to the usage of the word and also mentions species of judgments such as "interlocutory" and "final". For our present purpose we are satisfied and it is sufficient with its meaning as "judicial determination: decision of a court." As for the C word "order" at p. 718, it gives the meaning as "mandate, precept, command:" while for the word "precept" it gives at p. 789 as "rule authoritatively given; a mandate;" Whitton J in the case of *Gng Eng Hwoo v. Regina* [1954] MLJ 256 attempted to look for the definition of the word "order" appearing in s. 296 of the Singapore Criminal Procedure Code (Cap. 21). Section 296 reads:

D

> 296. (1) No appeal shall lie from a judgment, sentence or order of a criminal Court except as provided for by this Code or by any other law for the time being in force.
>
> (2) No appeal shall lie from a judgment, sentence or order of a Police Court in any of the cases specified in Schedule 'C'.

E The learned judge had this to say at p. 257:

> I have been unable to find any definition of the word "order" which appears to fit its use in this section, but my research into the matter has led me to the conclusion that in connection with a criminal cause or matter the word is confined, broadly speaking, to F those final decisions of a Court which affect parties to the proceedings in respect of their person or property.

Whether it is a judgment, decision or order pronounced by a court, there must be an element of finality before there can be an appeal.

G Now we may recall s. 50(2) of the Courts of Judicature Act 1964, it employs the word "decision" which is defined in s. 3. Early this year by Amendment Act A 1031 of 1998, that definition was amended to read:

> "decision" means judgment, sentence or order, but does not include any ruling made in the course of a trial or hearing of any cause or matter which does not finally dispose of the rights of the H parties.

So, for the purpose of s. 50(2), this court has first to ascertain whether the "decision" of the High Court in ordering the applicants before us to enter on their defence was a ruling that had the effect of finally disposing of their rights. Certainly not and it would only happen after a decision I had been made at the close of the defence.

Now, one final and vital point to be shown in an application made under s. 50(2) is one without which the application may be dismissed. It is this. The affidavit in support must formulate the "questions of law" which have arisen in the course of the appeal "and the determination of which by the High Court has affected the event of the appeal." Not one such "question of law" was formulated. If we had so minded we could have summarily dismissed the application on this ground.

[7] Mahkamah ini juga merujuk kepada keputusan Mahkamah Persekutuan dalam kes *Karpal Singh Ram Singh v. PP* [2012] 5 CLJ 537; [2012] 5 MLJ 293 bagi melihat apakah yang dimaksudkan dengan perintah muktamad.

[18] In order for a decision to be final, the defence must first be heard, and after a maximum evaluation of the total evidence a decision eventually be made. It is at that conclusive stage, when the fate of the appellant is known, the right of appeal is triggered (*Saad bin Abas & Anor v. Public Prosecutor* [1999] 1 MLJ 129; *Maleb bin Su v. Public Prosecutor; Cheak Yoke Thong* [1984] 1 MLJ 311; [1984] 2 CLJ (Rep) 232). In *Public Prosecutor v. Letchumanan Suppiah* [2009] 5 MLJ 597; [2009] 5 CLJ 652, Zulkefli Makinudin FCJ (as His Lordship then was) opined:

> (1) A question that needed to be answered at this stage was whether the accused could, in the course of the appeal by the public prosecutor before this court against the decision of the Court of Appeal in calling for the accused's defence of possession and not trafficking of the said drugs, challenging that decision through the back door by submitting in the course of his reply to the prosecution's appeal that he should have been acquitted. This question should be answered in the negative for the simple reason that what the law has precluded the accused from appealing must be given effect. To allow otherwise would mean providing the accused with an avenue of appeal at this stage contrary to what the law has prohibited. Section 92 of the Courts of Judicature Act 1964 ('CJA') gives the Federal Court a very wide power when it hears an appeal. However that power can only be exercised subject to s. 87 of the CJA that is the appeal must be competent before the court. The word 'any' before the word 'decision' in s. 87 of the CJA must be confined to a decision which is final ...

[19] A scrutiny of the scope of the term 'decision' in s. 3 of the CJA reveals that its definition does not extend to the types of judgments or orders' which can be termed as 'interlocutory'. In other words, if a judgment or order is not final, in the sense that it does not finally dispose of the rights of the parties in the trial, then it would not fall within the definition of the word 'decision' under s. 3 of the CJA, and thus not appealable. To quote Arifin Zakaria CJM (as His Lordship then was) in *Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP* [2010] 6 MLJ 585 at pp. 593-594 [2010] 9 CLJ 625 at p. 634:

A

> The term 'interlocutory' used therein is specifically in reference to a civil matter as opposed to a criminal matter (see para 501 of *Halsbury's Laws of England*, (4th Ed), Vol 26. It includes an order made before and after judgment in a matter before the court. Whereas what s. 3 of the CJA seeks to exclude from the term 'decision' is a ruling made in the course of a trial or hearing which does not finally dispose of the rights of the parties. In other words, the ruling must by definition be made in the course of a trial or hearing and not before or after as envisaged in the definition of 'interlocutory'. In fact, in *Dato' Seri Anwar Ibrahim v. Public Prosecutor* [2010] 2 MLJ 312; [2010] 4 CLJ 565, this court was asked to decide whether an order made by the trial judge pursuant to s. 51 and or s. 51A of the Criminal Procedure Code is appealable. In that case, this court held that the order was a final order as it finally disposed of the rights of the parties and therefore it was appealable. Further, the court held that the order was not made in the course of a trial. For that reason, the order made by the trial judge does not fall within the word 'decision' as defined in s. 3 of the CJA. No doubt that the application under s. 51 and/or s. 51A is an 'interlocutory' application as defined in Halsbury. **Therefore it is highly inaccurate to say that in a criminal trial, all decisions on interlocutory applications are not appealable**.
>
> (emphasis added)

[8] Begitu juga dalam kes *Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP* [2010] 9 CLJ 625; [2010] 6 MLJ 585 apabila Mahkamah Persekutuan perlu menyelesaikan isu berkenaan keputusan Mahkamah Tinggi menolak permohonan perayu untuk mendapatkan kenyataan di bawah s. 112 Kanun Tatacara Jenayah (KTJ). Apakah keputusan tersebut boleh dirayu ataupun sebaliknya.

[9] Mahkamah Persekutuan dalam kes tersebut melalui penghakiman Yang Amat Arif Arifin Zakaria Hakim Besar Malaya (ketika itu) menyatakan seperti berikut:

> [19] The word 'decision' appearing in sub-s. (1) of s. 50 is defined in s. 3 of the CJA as follows:
>
> 3 Interpretation
>
> 'decision' means judgment, sentence or order, but does not include any ruling made in the course of a trial or hearing of any cause or matter which does not finally dispose of the rights of the parties.
>
> [20] This provision came for consideration by the Court of Appeal in *Dato' Seri Anwar bin Ibrahim v. Public Prosecutor* [1999] 1 MLJ 321. In that case, the issue was whether the matter of bail is appealable to the Court of Appeal, taking into consideration the definition of 'decision' in s. 3 of the CJA subsequent to the amendment to it in 1998. In that case, it was held by the Court of Appeal that this new definition of 'decision' in the amendment does not include a judgment or order which does not deal with the rights of the parties in the matters in dispute. It was further held

that only the outcome of the trial that would have the effect of finally disposing of the rights of parties would come within the word 'decision'. On this premise, the order of the High Court in refusing bail was held to be unappeallable to the Court of Appeal. NH Chan JCA, in his judgment stated that what was intended to be excluded from the new definition of 'decision' is the type of judgments or orders which is termed 'interlocutory'. He cited *Halsbury's Laws of England*, (4th Ed), Vol 26 as to the meaning of 'interlocutory' which reads:

> Interlocutory judgments and orders. An order which does not deal with the final rights of the parties, but either (1) is made before judgment, and gives no final decision on the matters in dispute, but is merely on a matter of procedure, or (2) is made after judgment, and merely directs how the declarations of right already given in the final judgment are to be worked out, is termed 'interlocutory'.

[21] The term 'interlocutory' used therein is specifically in reference to civil matter as opposed to a criminal matter (see para. 501 of the *Halsbury's Laws of England*, (4th Ed), Vol 26). It includes an order made before and after judgment in a matter before the court. Whereas, what s. 3 of the CJA seeks to exclude from the term 'decision' is a ruling made in the course of a trial or hearing which does not finally dispose of the rights of the parties. In other words, the ruling must by definition be made in the course of a trial or hearing and not before or after as envisaged in the definition of 'interlocutory'. In fact, in *Dato' Seri Anwar bin Ibrahim v. Public Prosecutor* [2010] 2 MLJ 312; [2010] 4 CLJ 265, this court was asked to decide whether an order made by the trial judge pursuant to s. 51 and/or s. 51A of the Criminal Procedure Code is appealable. In that case, this court held that the order was a final order as it finally disposed of the rights of the parties and therefore it was appealable. Further, this court held that the order was not made in the course of a trial. For that reason, the order made by the trial judge does not fall within word 'decision' as defined s. 3 of the CJA. No doubt that the application under s. 51 and/or s. 51A is an 'interlocutory' application as defined in *Halsbury*. Therefore, it is highly inaccurate to say that in a criminal trial, all decisions on interlocutory applications are not appealable.

...

[25] Quite apart from the explanatory statement to the Bill the definition of 'decision' by itself, to our mind, is sufficiently clear, and it is the duty of the court to give effect to the same. Justice demands that cases should move without unnecessary interruption to their final conclusion. That is what the amendment seeks to achieve. The right of a party who is aggrieved by a ruling, after all, is not being compromised, as the party can always raise the issue during the appeal, if any, to be filed after the trial process is brought to its conclusion.

[10] Sementara itu di dalam kes *Dato' Seri Anwar Ibrahim Ibrahim v. PP* [2010] 4 CLJ 265 apabila Mahkamah Persekutuan perlu memutuskan sama ada perintah Mahkamah Tinggi yang membenarkan beberapa dokumen di

bawah s. 51A(1)(b) KTJ dan beberapa kenyataan fakta yang memihak kepada perayu di bawah s. 51A(1)(c) KTJ telah diputuskan sebagai perintah muktamad dan boleh dirayu dalam konteks s. 3 Akta Mahkamah Kehakiman 1964. Ini dinyatakan seperti berikut:

> [24] Section 51 CPC gives the appellant certain rights. These "rights", in our view, are the rights referred to under s. 3 CJA. The application by the appellant to have access to the various documents and materials is in fact an exercise of that right given to him by s. 51 CPC which says:
>
> 51. Summons to produce document or other things.
>
> (1) Whenever any Court or police officer making a police investigation considers that the production of any property or document is necessary or desirable for the purposes of any investigation, inquiry, trial or other proceeding under this Code by or before that Court or officer, such Court may issue a summons or such officer a written order to the person in whose possession or power such property or document is believed to be requiring him to attend and produce it or to produce it at the time and place stated in the summons or order.
>
> (2) Any person required under this section merely to produce any property or document shall be deemed to have complied with the requisition if he causes the property or document to be produced instead of attending personally to produce the same.
>
> (3) Nothing in this section shall be deemed to affect the provisions of any law relating for the time being in force or to apply to any postal article, telegram or other document in the custody of the postal or telegraph authorities.
>
> The order made by the High Court in allowing access to some of the documents and materials has, in effect, disposed of the rights of the appellant under s. 51 CPC. It is not an interlocutory order, nor one that was made in the course of a trial. It stands on its own.
>
> [25] Further, the application made by the appellant stands independently of the trial. It sought for a determination of the appellant's right pursuant to s. 51 CPC. Thus the order made by the learned judge on that application is a final order that has finally disposed of the rights of the appellant. It has disposed of the matter in dispute. It is therefore appealable. We therefore affirm this part of the judgment of the Court of Appeal dated 6 November 2009.

[11] Penelitian kepada kes *Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP* (*supra*) di atas menunjukkan bahawa alasan mengapa perintah tersebut dianggap sebagai perintah muktamad ialah ia telah melupuskan hak perayu di bawah s. 51 KTJ dan ia bukannya satu perintah interlokutori dan ia juga tidak dibuat semasa

perbicaraan. Dalam erti kata lain, perintah tersebut boleh berdiri dengan sendiri. Keputusan dalam kes *Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP* (*supra*) ini boleh dijadikan panduan dalam kes ini sama ada notis usul yang dikemukakan dalam kes ini adalah di luar daripada perbicaraan dan boleh berdiri dengan sendiri serta adakah ianya satu permohonan interlokutori. Jika mahkamah mendapati bahawa perintah tersebut adalah dibuat semasa perbicaraan dan ia tidak memutuskan perkara tersebut secara muktamad ia bukanlah suatu perintah muktamad yang membolehkan rayuan dikemukakan.

[12] Dalam kes ini, permohonan notis usul itu dibuat sebelum perbicaraan bermula. Ia juga tidak melibatkan hak pihak yang memohon seperti yang terdapat dalam kes *Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP* (*supra*). Sudah pasti ujian yang dinyatakan dalam kes *Karpal Singh Ram Singh v. PP* (*supra*) tidak berlaku disebabkan perbicaraan belum bermula. Adakah pendakwaan yang membuat permohonan dalam notis usul ini tidak boleh mempunyai hak untuk mengambil tindakan di bawah peruntukan undang-undang yang lain seperti tindakan menghina mahkamah sekiranya terdapat keadaan di mana kenyataan yang dibuat oleh responden itu boleh tergolong di dalam penghinaan mahkamah. Mahkamah berpendapat perkara-perkara ini perlu diberi perhatian oleh mahkamah ini dalam menentukan isu awalan sama ada kes ini boleh dirayu oleh perayu dan adakah ia dihalang di bawah s. 3 Akta Mahkamah Kehakiman 1964 tersebut.

[13] Malahan jika diteliti dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* [2019] 1 LNS 1837, didapati satu permohonan dibuat untuk menghalang peguam daripada mengendalikan pendakwaan terhadap perayu. Dalam kes tersebut, Mahkamah Rayuan menyatakan seperti berikut:

> [16] Coming back to the facts of the present case, the effect of the decision of the High Court in dismissing the Notice of Motion would mean that the appellant would not have the right to have sight of GSR's LOA and that GSR would continue to act as SDPP in the cases involving the appellant. Premised on these two above mentioned cases, the decision of the learned High Court Judge does not dispose of the appellant's rights to its finality. The decision in dismissing the application by the appellant to disqualify GSR has got nothing to do with the charge against the appellant. In addition, it has not been shown how does that affect the appellant's rights to have a fair trial.
>
> [17] In view of the aforesaid, we unanimously found that the decision of the learned High Court Judge is not appealable by virtue of section 50(1) read with section 3 of the CJA. We therefore allowed the Preliminary Objection by the respondent. Accordingly, the appeal by the appellant is struck out based on this reason alone.

[14] Ini bermakna sekiranya dirujuk dalam ujian yang dinyatakan dalam kes *Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP* [2010] 4 CLJ 265 adalah jelas bahawa ini adalah permohonan yang asing dan bukannya suatu permohonan interlokutori dan ianya tidak memutuskan secara muktamad hak pihak

pemohon iaitu Pendakwa Raya dalam kes ini. Oleh itu, berdasarkan kes *Dato' Seri Anwar Ibrahim v. PP* [2010] 4 CLJ 265 tersebut ia memenuhi kriteria untuk menyatakan bahawa perintah gag order tersebut bukannya satu yang muktamad sehingga menyebabkan rayuan boleh dikemukakan di mahkamah ini.

[15] Namun demikian, mahkamah juga perlu mengambil perhatian bahawa bagi permohonan seperti di dalam kes ini iaitu untuk menghalang perintah menyekat kebebasan bercakap atau menerbit (gag order) telah dikemukakan rayuan ke peringkat Mahkamah Persekutuan. Ini dapat dilihat dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* [2019] 4 CLJ 723; [2019] 4 MLJ 74 dan *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* [2019] 4 CLJ 705; [2019] 4 MLJ 281. Kes tersebut bermula daripada keputusan Mahkamah Tinggi dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abd Razak v. PP* [2019] 4 CLJ 799; [2019] 8 MLJ 624.

[16] Penelitian kepada kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abd Razak v. PP* (*supra*) di Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Persekutuan adalah didapati bahawa isu berkenaan sama ada perintah Mahkamah Tinggi itu boleh dirayu atau terhalang di bawah ss. 3 dan 50(1) Akta Mahkamah Kehakiman 1964 tidak dibincangkan dan ditimbulkan. Oleh itu, mahkamah ini adalah terikat dengan keputusan Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Persekutuan yang mendengar rayuan daripada perintah gag order tersebut berdasarkan prinsip duluan kehakiman. Selain daripada itu, pihak perayu dan responden juga tidak berhujah berkenaan isu ini dalam hujahan bertulis serta tidak mengutarakannya semasa hujahan secara lisan di mahkamah ini. Oleh itu, mahkamah berpendapat rayuan ini boleh didengar oleh mahkamah ini berdasarkan kepada prinsip duluan kehakiman seperti yang diputuskan oleh Mahkamah Persekutuan dan Mahkamah Rayuan.

Kewajaran

[17] Perayu dalam permohonannya di Mahkamah Sesyen di dalam afidavit sokongan di eksh. 'II-1' petikan daripada Malaysiakini yang menunjukkan tulisan pihak responden seperti berikut:

> Ramai yang takut bersuara dalam penjagaan Alam kerena mereka akan ditindas seperti apa yang berlaku pada diri saya. saya bersuara sebagai Presiden NGO dalam alam sekitar. Ini berkenaan nyawa manusia dan juga makhluk2 Allah yang lain. Kalau tak mahu kami bersuara hapuskan saja semua NGO Alam Sekitar. Musnahlah khazanah alam selagi boleh. Sekian.

[18] Begitu juga dimasukkan di dalam eksh. 'II-2' komen daripada pelayar Malaysiakini yang mengemukakan pelbagai pandangan dan komen berkenaan dengan kenyataan responden tersebut. Dalam afidavit sokongan dinyatakan bahawa catatan di Facebook oleh responden adalah suatu yang berniat jahat dan harus dihalang daripada diteruskan. Malahan ia juga bercanggah dengan prinsip *sub judice*.

[19] Dalam afidavit sokongan Encik Izzat Ikhwan bin Abu Bakar di perenggan 8 telah menyatakan bahawa laman media sosial Facebook responden bertarikh 12 Mac 2022 telah memetik laporan daripada atas talian oleh Malaysiakini bertarikh 11 Mac 2022 yang, antara lain, menyebut bahawa OKT akan dituduh dengan menceroboh tanah Kerajaan Pahang di Mahkamah Sesyen Raub pada 15 Mac 2022. Responden telah menerima saman kes tersebut pada 25 Februari 2022. Perincian tarikh ini penting disebabkan penulisan di media sosial Facebook tersebut dibuat sebelum tarikh pertuduhan di mahkamah pada 15 Mac 2022.

[20] Sementara itu dalam afidavit jawapan responden pula bertarikh 11 Mei 2022 di perenggan 14, afidavit tersebut menyatakan bahawa tiada sebarang rujukan yang dibuat oleh responden terhadap saman yang sedang dibicarakan di dalam laman sosial Facebook miliknya. Ia juga adalah sejajar dengan hak responden di bawah Perlembagaan Persekutuan untuk mengeluarkan pandangan dan pihak pendakwaan gagal menunjukkan penyataan di dalam Facebook tersebut adalah memprejudiskan prosiding.

[21] Hakim Mahkamah Sesyen dalam menolak permohonan ini telah menyatakan di dalam alasan penghakiman beliau di perenggan [12] pada rekod rayuan jilid 1 menyatakan bahawa pihak perayu gagal mematuhi syarat yang dinyatakan dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* [2019] 4 CLJ 705 iaitu:

> 12. Berkenaan merit permohonan ini pula, mahkamah mendapati Pemohon telah gagal memenuhi syarat-syarat yang perlu dipatuhi di dalam permohonan seumpama ini yang telah digariskan di dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* [2019] 4 CLJ 705, iaitu:
>
> (i) Terdapat risiko nyata dan besar terhadap keadilan perbicaraan;
>
> (ii) Tiada langkah-langkah alternatif yang cukup untuk meremedi risiko tersebut;
>
> (iii) Perintah larangan bersuara ialah langkah yang perlu dan seimbang dalam melindungi hak mendapat perbicaraan adil.

[22] Hakim Mahkamah Sesyen mendapati ekshibit-ekshibit yang dikemukakan oleh pihak pemohon adalah merupakan pernyataan atau penulisan komen oleh pihak ketiga. Hakim Mahkamah Sesyen berpendapat bahawa ketiadaan perintah awal larangan bersuara (gag order) tidak akan menyebabkan penafian hak untuk perbicaraan yang adil.

[23] Dalam hal ini, mahkamah perlu memberi perhatian bahawa dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* (*supra*) permohonan gag order dibuat oleh pihak tertuduh. Sebaliknya dalam kes ini, permohonan untuk gag order dibuat oleh pihak pendakwaan. Oleh itu, ujian yang dinyatakan dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* (*supra*) berkenaan dengan pertimbangan untuk gag order perlu dilihat dalam konteks permohonan daripada pihak pendakwaan.

[24] Jika diteliti kepada keputusan Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Persekutuan adalah jelas dinyatakan bahawa tiada undang-undang khusus yang memperuntukkan kuasa mahkamah untuk memberikan gag order. Ini telah dinyatakan oleh Mahkamah Persekutuan dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* [2019] 4 CLJ 705; [2019] 4 MLJ 281 seperti berikut:

> [21] Article 126 of the FC provides that:
>
> > The Federal Court, the Court of Appeal or a High Court shall have power to punish any contempt of itself.
>
> [22] This position is reiterated in s. 13 of the CJA which employs the exact same wording as art. 126.
>
> [23] It is true that on the face of it, art. 126 of the FC read together with s. 13 of the same do not expressly empower the court to grant a prior restraint gag order. The Court of Appeal has also correctly pointed out that there is no specific provision in Malaysian law that authorises the grant of a prior restraint gag order against prejudicial publications like s. 4(2) of the United Kingdom Contempt of Court Act 1981.
>
> [24] Be that as it may, we are in agreement with the Court of Appeal and the High Court, that a prismatic construction as expounded by this court in *Lee Kwon Woh* should be accorded to art. 126 of the FC. Fortifying our view on this is s. 40(1) of the Interpretation Acts 1948 and 1967 which stipulates:
>
> > Where a written law confers a power on any person to do or enforce the doing of any act or thing, all such powers shall be understood to be also given as are reasonably necessary to enable the person to do or enforce the doing of the act or thing.

[25] la telah dinyatakan oleh Mahkamah Rayuan dalam *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* [2019] 4 CLJ 723; [2019] 4 MLJ 74 seperti berikut:

> [22] There is no specific provision in the Malaysian law that authorise the granting of a gag order in the nature of a prior restraint or a pre-emptive order against prejudicial publications unlike the UK as can be found in s. 4(2) of their Contempt of Court Act 1981 which provides:
>
> 4 Contemporary reports of proceedings.
>
> (1) Subject to this section a person is not guilty of contempt of court under the strict liability rule in respect of a fair and accurate report of legal proceedings held in public, published contemporaneously and in good faith.
>
> (2) In any such proceedings the court may, where it appears to be necessary for avoiding a substantial risk of prejudice to the administration of justice in those proceedings, or in any other proceedings pending or imminent, order that the publication of any

report of the proceedings, or any part of the proceedings, be postponed for such period as the court thinks necessary for that purpose.

This provision enables the courts in UK to grant a prior restraint or pre-emptive order in the form of 'postponement orders'.

[23] In determining whether the courts in this country has the jurisdiction to grant a prior restraint gag order, the learned judge had examined the position in other Commonwealth jurisdictions in dealing with application of a prior restraint gag order. Various jurisdictions referred to this so called 'gag order' in different terms. Essentially, it is a prior restraint order of contempt.

[26] Asas kepada Mahkamah Tinggi memberikan perintah gag order itu adalah berdasarkan kepada kuasa mahkamah untuk memberikan hukuman kepada tindakan menghina mahkamah. Ia telah dinyatakan dalam per. 126 Perlembagaan Persekutuan seperti berikut:

126 Power to punish for contempt

The Federal Court, the Court of Appeal or a High Court shall have power to punish any contempt of itself.

[27] la juga dinyatakan di bawah s. 13 Akta Mahkamah Kehakiman 1964 iaitu:

13 Contempt

The Federal Court, the Court of Appeal and the High Court shall have power to punish any contempt of itself.

[28] Penelitian kepada kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* (*supra*) dan *PP v. Arumugam Dorasamy* [2022] 1 CLJ 297; [2022] 10 MLJ 684, kedua-dua kes ini permohonannya dibuat di Mahkamah Tinggi asalnya. Ini bermakna per. 126 Perlembagaan Persekutuan dan s. 13 Akta Mahkamah Kehakiman 1964 di atas adalah terpakai disebabkan kedua-dua peruntukan tersebut adalah merujuk kepada Mahkamah Persekutuan, Mahkamah Rayuan dan Mahkamah Tinggi.

Bidang Kuasa Mahkamah Rendah Memerintahkan Larangan Awal Bersuara (Gag Order)

[29] Sebaliknya dalam kes ini permohonan dibuat di Mahkamah Sesyen. Adakah Mahkamah Sesyen mempunyai bidang kuasa untuk memberikan perintah gag order? Ini adalah disebabkan per. 126 Perlembagaan Persekutuan dan s. 13 Akta Mahkamah Kehakiman 1964 tidak terpakai kepada Mahkamah Sesyen yang tertakluk kepada Akta Mahkamah Rendah 1948. Penelitian kepada Akta Mahkamah Rendah 1948 di bawah bidang kuasa Mahkamah Majistret dan Mahkamah Sesyen tiada terdapat peruntukan yang serupa dengan s. 13 Akta Mahkamah Kehakiman 1964. Walau bagaimanapun di bawah s. 99A dibaca bersama dengan Jadual Ketiga Akta tersebut memperuntukkan seperti berikut:

A

> 99A Further powers and jurisdiction of courts
>
> In amplification and not in derogation of the powers conferred by this Act or inherent in any court, and without prejudice to the generality of any such powers, every Sessions Court and Magistrates' Court shall have the further powers and jurisdiction set out in the Third Schedule.

B

> 26. Contempt of court
>
> Power to take cognizance of any contempt of court and to award punishment for the same, not exceeding, in the case of a Sessions Court, a fine of three hundred ringgit or imprisonment for six weeks, in the case of a Magistrates' Court presided over by a First Class Magistrate, a fine
C of one hundred and fifty ringgit or imprisonment for three weeks, and in the case of a Magistrates' Court presided over by a Second Class Magistrate, a fine of fifty ringgit or imprisonment for one week, to such extent and in such manner as may be prescribed by rules of court. If the contempt of court is punishable as an offence under the Penal Code, the court may, *in lieu* of taking cognizance thereof, authorize a prosecution.

D

[30] Penelitian kepada s. 99A Akta Mahkamah Rendah 1948 dan Butiran 26 Jadual Ketiga mencadangkan bahawa mahkamah rendah mempunyai kuasa untuk memutuskan kes penghinaan mahkamah. Ia adalah sejajar dengan kuasa untuk mengambil tindakan terhadap perbuatan menghina
E mahkamah yang terdapat di bawah s. 13 atau per. 126 Perlembagaan Persekutuan yang diperuntukkan kepada mahkamah atasan. Dalam hal ini, mahkamah merujuk kepada keputusan Mahkamah Rayuan dalam kes *Peguam Negara Malaysia v. Mohd Kassim Abd Hamid* [2022] 6 CLJ 41; [2022] MLJU 577 yang menyatakan seperti berikut:

F

> [51] To conclude, we hold that for the purpose of due administration of justice in Malaysia, the law confers jurisdiction to the subordinate courts to take cognizance of any contempt of court committed either contempt in the face of the court (*facie curiae*) or contempt outside of the court (*ex facie curiae*). The exercise of the court's jurisdiction is subject to the relevant laws and rules of court. We agree that the power to punish for
G contempt by inferior courts are limited under paragraph 26 of the Third Schedule of the SCA 1948 compared to that of the superior courts. However, in our considered view the limitation is only on the prescribed punishment and not on the court's jurisdiction.

[31] Oleh itu, bidang kuasa untuk mahkamah rendah mendengar
H permohonan untuk satu perintah gag order adalah bersandarkan kepada kuasa mahkamah rendah untuk berurusan dengan kes yang melibatkan penghinaan mahkamah. Ini dapat difahami sedemikian disebabkan tujuan gag order diberikan dalam suatu kes ialah untuk memastikan tiada sebarang pernyataan yang dibuat oleh mana-mana pihak mengenai prosiding di hadapan mahkamah yang akan menjejaskan proses perbicaraan adil kepada mana-
I mana pihak. Di samping itu, ia juga bagi mengelakkan mahkamah yang membicarakan sesuatu kes terpengaruh dengan komen-komen yang dibuat di luar mahkamah ketika perbicaraan sedang dijalankan. Ia dikenali sebagai

sub judice. *Sub judice* ialah Bahasa Latin yang membawa maksud di bawah hakim (under the judge). Ia merujuk kepada satu keadaan di mana sesuatu kes itu masih berada dalam perbicaraan dan sedang dipertimbangkan oleh hakim atau mahkamah. Adalah tidak dapat dinafikan Hakim Mahkamah Sesyen sebagai seorang yang dilatih secara ikhtisas sudah pasti tidak terpengaruh dengan komen-komen tersebut namun apa yang lebih penting ialah dapat membolehkan perjalanan perbicaraan yang adil dapat dilaksanakan dan dilihat ia dilaksanakan. Namun demikian, dalam keadaan tertentu gag order boleh diberikan bagi menjaga keunggulan mahkamah dalam mengendalikan perbicaraan dan memastikan tiada ganggu-gugat kepada proses perbicaraan adil.

[32] Kebebasan mahkamah dalam menjalankan sesuatu perbicaraan adalah merupakan tonggak utama kepada sistem kehakiman. Oleh itu, sebarang tindakan yang boleh menjejaskan perjalanan sesuatu perbicaraan adalah perlu dielakkan. Oleh sebab itu, terdapat undang-undang berkaitan dengan penghinaan mahkamah yang bertujuan untuk melindungi ketertinggian mahkamah sehingga membolehkan kepercayaan kepada mahkamah berada di tahap yang tertinggi. Hal ini telah dinyatakan oleh Mahkamah Persekutuan dalam kes *Trustees of Leong San Tong Khoo Kongsi (Penang) Registered & Ors v. SM Idris & Anor* [1990] 1 CLJ 723; [1990] 1 CLJ (Rep) 293; [1990] 1 MLJ 273, seperti berikut:

> It is not necessary for us on this occasion to consider those authorities again except to reiterate what has been said in those cases that in this country there is the need to protect the dignity and integrity of the Supreme Court as well as the High Court which is recognised by art. 126 of the Federal Constitution and also by s. 13 of the Courts of Judicature Act 1964. In consideration, a proper balance must be struck between the right of freedom of speech as provided for in art. 10 of the Federal Constitution and the need to protect the dignity and integrity of the Supreme Court in the interest of maintaining public confidence in the judiciary. In the light of these authorities, it is established, *inter alia*, that whether a criticism of a judgment is within the limits of reasonable courtesy and good faith must depend on the facts of each particular case and in determining the limit of reasonable courtesy the court should not lose sight of local conditions.

[33] Namun demikian, mahkamah juga perlu melihat keadaan sesuatu perbincangan berkenaan mahkamah terutamanya berkaitan keputusan mahkamah bagi menentukan sama ada ianya boleh digolongkan sebagai penghinaan kepada mahkamah. Ini dapat dilihat seperti yang telah dinyatakan oleh Yang Amat Arif Salleh Abas Ketua Hakim Negara (ketika itu) dalam kes *Lim Kit Siang v. Dato' Seri Dr Mahathir Mohamad* [1987] 1 CLJ 40; [1987] CLJ (Rep) 168; [1987] 1 MLJ 383 seperti berikut:

> When we speak of government it must be remembered that this comprises three branches, namely, the legislature, the executive and the judiciary. The courts have a constitutional function to perform and they are the guardian of the Constitution within the terms and structure of the

A Constitution itself; they not only have the power of construction and interpretation of legislation but also the power of judicial review – a concept that pumps through the arteries of every constitutional adjudication and which does not imply the superiority of judges over legislators but of the Constitution over both. The courts are the final arbiter between the individual and the State and between individuals
B *inter se*, and in performing their constitutional role they must of necessity and strictly in accordance with the Constitution and the law be the ultimate bulwark against unconstitutional legislation or excesses in administrative action. If that role of the judiciary is appreciated then it will be seen that the courts have a duty to perform in accordance with the
C oath taken by judges to uphold the Constitution and act within the provisions of and in accordance with the law.

We trust that any misunderstanding as to the role of the courts will accordingly be dispelled, and in this context and against the background of what we have just said, there is no call to be overly hypersensitive and to overact impetuously as the impugned remarks do not *ex necessitate*
D *connote*, within the requisite of the strictest burden of proof for proceedings for contempt, an attack on the judiciary in the way suggested by the applicant but rather tend to ventilate, perhaps understandably, the vexation of the executive in not being able to get through some desired objective or end without curial intervention.

E **[34]** Rasional kepada halangan orang awam untuk membincangkan kes yang sedang berjalan telah disimpulkan dengan menarik dalam artikel bertajuk *Sub Judice and Gag Order: The Recent Development in Malaysia* IIUM Law Journal vol. 30(2) 2022 oleh Shukriah Mohd Sheriff di ms. 3 seperti berikut:

F There are limits to commenting, discussing, reporting, and publishing the cases, particularly, the legal proceedings that are ongoing and pending judgment. The rationale for such limits is due to the fear that any publications-printed or electronic about an ongoing trial report beyond the events in courtroom may undermine the fairness of the trial. Thus, publicly sharing any facts about a case that the judge has said cannot be
G made public, publishing evidence which has not yet been tendered in court or expressing the opinion of the defendant's guilt or innocence is also prohibited. Such publication is considered prejudicial, which may affect the trial ongoing especially when it has been circulated outside the confines of the court. Case law has evidenced that after reading the said publication, the witness who has earlier agreed to testify in court for the
H case has refused to attend and testify, or if he attends the trial, he may alter his testimony. This will certainly affect the flow of the legal proceeding that is still ongoing.

[35] Dalam menentukan sama ada perintah gag order boleh dibenarkan
I atau sebaliknya telah dinyatakan oleh Mahkamah Persekutuan dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* [2019] 4 CLJ 705; [2019] 4 MLJ 281 seperti yang dinyatakan di perenggan [33] seperti berikut:

[33] From the above authorities it can be gleaned that in an application for a pre-emptive gag order, the applicant is required to prove that:

(a) there is a real and substantial risk to the fairness of the trial;

(b) there are no adequate alternative measures to remedy the risk; and

(c) the gag order is a necessary and proportionate step to protect the accused's right to a fair trial.

[36] Bagi ujian yang pertama, pemohon harus menunjukkan bahawa penerbitan sesuatu itu akan memberikan suatu ancaman sehingga menyebabkan terdapat kemungkinan risiko yang serius serta memprejudiskan pentadbiran keadilan bagi sesuatu prosiding tersebut. Ia membawa maksud komen atau pernyataan tersebut boleh memberikan suatu kesimpulan awal berkenaan dengan prosiding tersebut. Ini adalah disebabkan penentuan keputusan sesuatu prosiding tersebut adalah terletak kepada hakim dan ia tidak boleh dilakukan oleh pihak lain yang dibuat melalui pernyataan di luar mahkamah. Jika ini berlaku, ini akan memprejudiskan pihak-pihak dan mengganggu-gugat perbicaraan yang adil.

[37] Sementara itu bagi ujian kedua pula ia harus dibuktikan oleh pemohon bahawa gag order tersebut merupakan satu-satunya cara untuk menghalang pihak media atau orang awam berbincang berkenaan dengan kes tersebut. Di samping itu, ia hanyalah cara yang ada bagi menjamin perbicaraan yang adil bagi sesuatu kes.

[38] Bagi ujian ketiga pula pemohon harus menunjukkan bahawa perintah gag order tersebut adalah satu yang perlu dan bersesuaian untuk melindungi haknya bagi perbicaraan yang adil. Dalam kes ini, pernyataan yang dikemukakan oleh responden ialah seperti yang terdapat di dalam eksh. '11-1' seperti berikut:

Sabrina Syed

Ramai yang takut bersuara dalam penjagaan Alam kerena mereka akan ditindas seperti apa yang berlaku pada diri saya.

Saya bersuara sebagai Presiden NGO dalam alam sekitar. Ini berkenaan nyawa manusia dan juga makhluk2 Allah yang lain. Kalau tak mahu kami bersuara hapuskan saja semua NGO Alam Sekitar. Musnahlah khazanah alam selagi boleh. Sekian.

[39] Ekoran daripada pernyataan tersebut terdapat komen-komen daripada pengguna Facebook yang memberi respon kepada pernyataan tersebut. Hakim Mahkamah Sesyen ketika menangani masalah tersebut telah menyatakan dalam alasan penghakiman bahawa pihak pemohon tidak dapat menunjukkan berita dan komen-komen tersebut akan menjejaskan hak perbicaraan yang adil. Malahan, pemohon mempunyai cara lain untuk mengatasi masalah ini dan tidak terdapat mana-mana pihak-pihak melanggar peraturan *sub judice*.

[40] Dalam hal ini mahkamah rendah perlu dalam menimbangkan suatu permohonan gag order dengan mematuhi ujian yang dinyatakan oleh Mahkamah Persekutuan dalam kes *Dato' Sri Mohd Najib Hj Abdul Razak v. PP* [2019] 4 CLJ 705; [2019] 4 MLJ 281 dengan melihat pemakaiannya kepada fakta di dalam suatu kes. Secara umumnya dapat dinyatakan bahawa semasa mempertimbangkan permohonan untuk suatu gag order perkara-perkara berikut perlu diberikan pertimbangan oleh mahkamah iaitu:

(i) adakah mahkamah rendah yang ingin memberikan gag order tersebut mempunyai bidang kuasa untuk membuat perintah yang sedemikian. Mahkamah perlu meneliti s. 99A dan Butiran 26 Jadual Ketiga Akta Mahkamah Rendah 1948. Ia adalah merupakan asak kepada bidang kuasa mahkamah rendah untuk mendengar permohonan gag order tersebut.

(ii) mahkamah perlu memastikan adakah terdapat tatacara yang lain bagi mengatasi masalah yang akan dihadapi sekiranya perintah gag order tidak diberikan. Misalnya, sekiranya permohonan itu adalah daripada pihak pendakwaan, mahkamah perlu menimbangkan tatacara yang lain yang boleh digunakan oleh pihak pendakwaan bagi memastikan pihak-pihak luar tidak akan mengganggu perbicaraan yang adil sama ada menggunakan Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 (Akta 588), Kanun Keseksaan atau undang-undang bertulis yang lain seperti Judicial Proceedings (Regulation of Reports) Act 1962 (Revised 1973) (Akta 114) (s. 3). Begitu juga s. 15 Akta Kanak-Kanak 2001. Malahan pihak pendakwaan juga mempunyai pilihan bagi mengambil tindakan penghinaan mahkamah mengikut prosedur yang ditetapkan.

(iii) mahkamah juga perlu mengiktiraf dan mengambil kira hak kebebasan bersuara seperti yang dinyatakan dalam per. 10 Perlembagaan Persekutuan seperti berikut:

> 10 Freedom of speech, assembly and association
>
> (1) Subject to Clauses (2), (3), (3A) and (4):
>
> (a) every citizen has the right to freedom of speech and expression;
>
> (b) all citizens have the right to assemble peaceably and without arms;
>
> (c) all citizens have the right to form associations.
>
> (2) Parliament may by law impose:
>
> (a) on the rights conferred by paragraph (a) of Clause (1), such restrictions as it deems necessary or expedient in the interest of the security of the Federation or any part thereof, friendly relations with other countries, public order or morality and restrictions designed to protect the privileges of Parliament or of any Legislative Assembly or to provide against contempt of court, defamation, or incitement to any offence;

(b) on the right conferred by paragraph (b) of Clause (1), such restrictions as it deems necessary or expedient in the interest of the security of the Federation or any part thereof or public order;

(c) on the right conferred by paragraph (c) of Clause (1), such restrictions as it deems necessary or expedient in the interest of the security of the Federation or any part thereof, public order or morality.

(3) Restrictions on the right to form associations conferred by paragraph (c) of Clause (1) may also be imposed by any law relating to labour or education.

(3A) Notwithstanding paragraph (c) of Clause (2) and Clause (3), the right to form associations conferred by paragraph (c) of Clause (1) in relation to a member of the House of Representatives and Legislative Assembly of any State shall be subjected to restrictions imposed by Article 49A and section 7A of the Eighth Schedule respectively.

(4) In imposing restrictions in the interest of the security of the Federation or any part thereof or public order under paragraph (a) of Clause (2), Parliament may pass law prohibiting the questioning of any matter, right, status, position, privilege, sovereignty or prerogative established or protected by the provisions of Part III, Article 152, 153 or 181 otherwise than in relation to the implementation thereof as may be specified in such law.

Perintah gag order tersebut tidak boleh melanggar kebebasan individu untuk bersuara.

(iv) mahkamah juga perlu mengambil kira apakah kenyataan yang dibuat sebagai asas kepada permohonan perintah gag order tersebut. Adakah ia merupakan pandangan umum berkenaan dengan sesuatu kes atau secara khusus berkenaan keterangan saksi-saksi atau ekshibit-ekshibit yang ingin dikemukakan. Begitu juga mahkamah juga perlu menimbangkan sama ada pernyataan tersebut menyentuh secara langsung kepada peribadi hakim yang akan mengendalikan prosiding tersebut. Jika komen tersebut, adalah secara umum dan tidak menyentuh secara berkenaan dengan kes tersebut perintah gag order tersebut boleh tidak dipertimbangkan. Sebaliknya jika penyataan tersebut menyentuh secara khusus berkenaan dengan keterangan saksi-saksi, ekshibit-ekshibit dan keperibadian hakim tersebut sehingga menghilangkan keyakinan orang awam terhadap keadilan mahkamah dalam mengendalikan perbicaraan tersebut maka perintah gag order boleh dipertimbangkan.

[41] Perayu di dalam hujahannya menyatakan bahawa adalah menjadi tanggungjawab Pendakwa Raya untuk memastikan perbicaraan jenayah dalam kes ini dilakukan dengan memastikan satu perbicaraan yang adil dikendalikan. Timbalan Pendakwa Raya telah memetik per. 145(3) Perlembagaan Persekutuan yang dalam naskah asalnya seperti berikut:

> 145 Attorney General
>
> (3) The Attorney General shall have power, exercisable at his discretion, to institute, conduct or discontinue any proceedings for an offence, other than proceedings before a Syariah court, a native court or a court-martial.

[42] Berdasarkan kepada peruntukan tersebut, Timbalan Pendakwa Raya berhujah bahawa rasional permohonan ini dibuat adalah bagi memastikan tiada sebarang prejudis kepada perbicaraan yang adil dengan menghalang responden membuat sebarang kenyataan kepada pihak ketiga termasuk media akhbar dan media sosial. Timbalan Pendakwa Raya juga telah merujuk kepada *PP v. Arumugam Dorasamy* [2022] 1 CLJ 297.

[43] Tanggungjawab Pendakwa Raya dan Peguam Negara bagi memastikan tiada sebarang tindakan oleh mana-mana pihak yang boleh mengganggu-gugat perbicaraan yang adil adalah sesuatu yang telah menjadi sebahagian daripada tanggungjawab yang diiktiraf oleh mahkamah. Ini dapat dilihat dalam kes *A-G v. Times Newspapers Ltd* [1974] AC 273 di mana Lord Reid menyatakan seperti berikut:

> I agree with your Lordships that the Attorney-General has a right to bring before the court any matter which he thinks may amount to contempt of court and which he considers should in the public interest be brought before the court. The party aggrieved has the right to bring before the court any matter which he alleges amounts to contempt but he has no duty to do so. So if the party aggrieved failed to take action either because of expense or because he thought it better not to do so, very serious contempt might escape punishment if the Attorney-General had no right to act. But the Attorney-General is not obliged to bring before the court every *prima facie* case of contempt reported to him. It is entirely for him to judge whether it is in the public interest that he should act.

[44] Malahan pada hemat mahkamah ini tanggungjawab untuk memastikan perbicaraan adil adalah merupakan tugas suci yang perlu dilaksanakan oleh semua pihak yang terlibat dalam perbicaraan di mahkamah. Oleh itu, segala tindakan yang boleh menghalang daripada sebarang tindakan yang boleh mencemarkan suatu perbicaraan yang adil perlu dilakukan termasuklah tindakan untuk mengemukakan permohonan gag order. Begitu juga tindakan-tindakan lain seperti prosiding penghinaan mahkamah dan tindakan-tindakan jenayah lain yang difikirkan sesuai bagi menjamin perjalanan perbicaraan yang adil. Sesungguhnya sekiranya tiada tindakan yang dilakukan oleh pihak yang sepatutnya mengambil tindakan bagi menjamin perjalanan perbicaraan yang adil maka sistem kehakiman dan keyakinan kepada perbicaraan adil akan runtuh.

[45] Pada masa yang sama, semasa mempertimbangkan permohonan untuk gag order atau pertimbangan berkenaan dengan penghinaan mahkamah, ia tidak boleh menafikan hak pihak-pihak untuk memberikan pandangan kepada tindakan di mahkamah selagi ia tidak melanggar atau menyentuh perbicaraan itu sendiri seperti mengemukakan komen kepada keterangan-keterangan yang dikemukakan atau dapatan-dapatan yang dibuat oleh mahkamah. la juga tidak sewajarnya menyentuh keterangan saksi-saksi yang boleh menyebabkan komen yang sedemikian menyebabkan saksi tidak memberikan keterangan yang sewajarnya atau takut untuk hadir untuk memberi keterangan. Dalam hal ini mahkamah merujuk kepada kes *Ambard v. A-G for Trinidad And Tobago* [1936] AC 322. Dalam kes tersebut Majlis Privy melalui Lord Atkin telah memberi pandangan yang menarik berkenaan dengan kritikan kepada Badan Kehakiman seperti berikut:

> But whether the authority and position of an individual judge, or the due administration of justice, is concerned, no wrong is committed by any member of the public who exercises the ordinary right of criticising, in good faith, in private or public, the public act done in the seat of justice. The path of criticism is a public way: the wrong headed are permitted to err therein: provided that members of the public abstain from imputing improper motives to those taking part in the administration of justice, and are genuinely exercising a right of criticism, and not acting in malice or attempting to impair the administration of justice, they are immune. Justice is not a cloistered virtue: she must be allowed to suffer the scrutiny and respectful, even though outspoken, comments of ordinary men.

[46] Ini bermakna mahkamah perlu mengimbangkan di antara hak masyarakat untuk memberi pandangan kepada sistem kehakiman dengan perlindungan kepada perbicaraan yang adil. Ini adalah mengelakkan daripada sebarang tindakan yang telah dikemukakan di mahkamah akan menjadi perbincangan awam di kalangan masyarakat sehingga menyebabkan ia mempengaruhi perjalanan perbicaraan yang adil. Ini perlu dielakkan. Mahkamah ini dengan takzimnya merujuk kepada ucapan Yang Amat Arif Ketua Hakim Negara dalam Pembukaan Tahun Perundangan 2023 pada 9 Januari 2023 yang dapat ditelusuri melalui *Opening of the Legal Year 2023: Speech by the Right Honourable the Chief Justice of Malaysia* [2023] 1 MLJ i yang turut menjelaskan berkenaan hak warganegara untuk memberi kritikan kepada Badan Kehakiman dan menyatakan bagaimana ia wajar dilakukan seperti berikut:

> [9] I recognise the constitutional right of every citizen to criticise the Judiciary and to test the correctness of its judgments through due process. Indeed, Judges should be aware of public opinion, but they are not bound by it. Healthy attention and constructive comments towards the Judiciary and its work are always to be welcomed as they help us to reflect on our work, improve to the best of our abilities and competence, and also remind us of the utmost importance of upholding judicial independence to maintain the Rule of Law. Thus, the criticisms that we receive should

A not result in disharmony between the Judiciary and members of the Bar, any political alliance, or the general public, but rather, it should solidify and augment our determination to be even more united in upholding the independence of the Judiciary and the Rule of Law.

[10] In this regard, when comments are not based on objective facts and
B rational arguments, let alone legally reasoned substantiations, but rather on surmises, political stances or improper considerations, they are of no value to the advancement of the Rule of Law nor do they help us to be united in upholding judicial independence.

[11] The acceptance of the courts' judgments by the litigants and by the
C public at large hinges, in part, upon the transparency with which the courts demonstrate in deciding cases.

[12] Only with transparency in its proceedings may the judiciary be able to earn and keep residual long-term public trust. In my opinion, a key component of transparency is accessibility. Lord Bingham in his book The Rule of Law cautioned that:

D

> The length, elaboration and prolixity of some common law judgments ... can in themselves have the effect of making the law to some extent inaccessible.

[47] Oleh itu dalam kes ini adakah pernyataan yang dibuat oleh responden
E atau dilaporkan telah dibuat oleh responden boleh menjejaskan perbicaraan kes ini. Adakah tindakan responden yang terus-menerus mengemukakan komen berterusan berkenaan kes ini akan menjejaskan perbicaraan atau mempengaruhi hakim yang membicarakan kes ini? Mahkamah berpendapat bahawa berdasarkan afidavit-afidavit yang dikemukakan dalam permohonan
F ini tiada sebarang petanda yang menunjukkan bahawa komen yang dinyatakan oleh responden dalam kes ini mempunyai apa-apa kesan dalam mempengaruhi keputusan yang bakal diputuskan oleh mahkamah kelak. Ini adalah disebabkan keputusan kes tersebut akan dibuat berdasarkan kepada keterangan-keterangan yang dikemukakan semasa perbicaraan kelak. Mahkamah juga mendapati dalam kes ini tiada sebarang rujukan kepada
G saksi-saksi yang akan dipanggil oleh pihak perayu atau responden dinyatakan dalam kes ini yang boleh menjejaskan keterangan saksi-saksi tersebut. Mahkamah juga mendapati tiada sebarang dokumen-dokumen khusus dirujuk yang boleh dikemukakan sebagai ekshibit dalam perbicaraan tersebut sehingga menyentuh kepada kesahihan dokumen-dokumen tersebut yang
H boleh menjejaskan perbicaraan kelak.

[48] Mahkamah ini mendapati Hakim Mahkamah Sesyen telah meneliti ekshibit-ekshibit yang dikemukakan, afidavit-afidavit yang dideposkan dan merujuk kepada autoriti-autoriti yang berkaitan apabila memutuskan penyataan tersebut yang dikatakan dikeluarkan oleh pihak responden tidak
I dapat menjejaskan perbicaraan adil dalam kes ini.

[49] Adalah menjadi amalan yang baik untuk pihak yang ingin membuat apa-apa penyataan berkenaan prosiding yang sedang berjalan di mahkamah untuk tidak menggunakan kebebasan membuat komen sehingga mendedahkan mereka kepada tindakan penghinaan mahkamah atau tindakan undang-undang yang lain. Sesungguhnya, tanggungjawab untuk memastikan bahawa prosiding perbicaraan sesuatu mahkamah dijalankan tanpa sebarang gangguan atau pengaruh daripada naratif yang dikemukakan oleh mana-mana pihak adalah mustahak dipertahankan. Komen-komen yang boleh menjejaskan perbicaraan atau memprejudiskan perbicaraan yang adil adalah tindakan yang kurang bertanggungjawab dan boleh menjejaskan kepercayaan kepada sistem keadilan. Keseimbangan di antara hak untuk memberi kritikan dengan ketinggian sistem keadilan perlu diselaraskan dan kebebasan Kehakiman perlu dipertahankan. Selain daripada itu, komen-komen yang hendak dikemukakan perlulah berdasarkan kepada fakta dan keterangan yang dapat menyokongnya. Ia tidak sepatutnya berdasarkan kepada persepsi pihak yang mengeluarkan komen terhadap sesuatu prosiding mahkamah. Jika ini dilakukan ia akan menyegar suburkan serta menggalakkan pihak-pihak mengemukakan kenyataan yang berunsur fitnah dan tidak bertanggungjawab sehingga meruntuhkan keunggulan sistem keadilan negara. Ia perlu dijauhi dan dibanteras dengan rasa kasih sayang yang tinggi dan mendalam kepada negara bagi memastikan ketertinggian sistem kehakiman sentiasa terpelihara.

[50] Akhirnya, mahkamah ini berpendapat bahawa tiada alasan bagi mewajarkan mahkamah ini mengganggu dapatan yang dibuat oleh Hakim Mahkamah Sesyen berkenaan dengan permohonan ini. Rayuan ini ditolak.